

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

3. Aliæ solutiones ponuntur & refutantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Quæst. III. Quæ sit hæc negatio, &c. 259

fundamento: unde, & carentia talis receptionis, & talis subiecti respectu vnionis est etiam fictitia.

26 Et ratio evidens est, quia sicut est actus secundus, sic est actus primus; unde potentia in lapide ad videndum est chymérica, quia visio orta à lapide est talis, & ideo evidenter sequitur, quod actus primus volitionis non sit intellectus, sed voluntas, & actus primus visionis non sit auditus, sed potentia visiva, sed vnio, aut receptio est actus secundus subiecti seu materiæ: ergo si illa receptio seu vnio est chymérica, ipsum esse materiæ, quatenus materia est talis receptionis, seu vnionis erit chymericum, quia datur eadem ratio in vno ac in altero.

27 Ideo enim ipsa vnio chymérica est, quia est vnio sine aliquo fundamento, & cum evidenti repugnantia respectu rerum vnitarum: atqui sine fundamento est, & chymericum quod Deus recipiat vnionem ad componendam chymeram: ergo chymericum est esse subiectum illius vnionis.

28 Sed illa multitudo quatenus materia, & subiectum illius divisionis à se recipit ipsam divisionem, vt formam chymericam: ergo ipsum esse materiæ vt materiæ illius divisionis à se erat chymericum; unde, & negatio materialis illius vt talis, quatenus recipit talem formalitatem divisionis à se, erit simpliciter chymérica, & sine fundamento: ergo sicut negatio divisionis à se formaliter est fictitia, & sine fundamento, quia opposita formalitas est chymérica, etiam erit fictitia sine fundamento negatio multitudinis materialis recipientis divisionem à se; unde vnitas quæ reale attributum est, neque erit negatio divisionis à se materialis, vel formalis: sed alterius divisionis, & multitudinis realis per divisionem in se; nam re dividi in partes quotidie contingit, ipsam autem dividi à se ipsa, nequaquam potest contingere; imo neque cogitari cum fundamento, cum maxime repugnet idem esse, & non esse idem, quod maxime necessarium est ad hoc vt divisio à se verificetur.

SVBSECTIO III.

Alia solutiones ponuntur, & refutantur.

29 Respondent Adversarij in tali multitudine vtrumque esse reale tam materiale, quam formale, quia licet repugnet eandem rem esse duas, & idem simul esse hoc, & non hoc, tamen simpliciter non repugnat in rerum natura esse hoc, & non hoc sub eodem nomine, & ratione vt duo lapides quorum neuter est alter.

30 Sed contra, quia à parte rei essentialiter repugnat esse idem, & non idem sub eodem nomine, & ratione reali: ergo falsa est solutio, imo per rationem repugnat idem esse, & non esse: ergo, quia non solum à parte rei verificatur illud evidentiissimum axioma, impossibile est idem esse, & non esse, sed etiam per rationem, vt supra late probavimus: quia non solum est falsum dicere à parte rei, lapis non est lapis, sed etiam per rationem est falsum, lapis non est lapis, præcipue cum illa conditione ab adversarijs dicta sub eodem nomine, & ratione; nam si esset sub alio nomine, vel sub alia ratione, non esset inconueniens, quia de animali, quod realiter est rationale sumpto, R.P. *Idæph. de Penafiel, Theol. Schol. Tom. I.*

sub nomine rationalis, & sub ratione principij, ratiocinandi, potest negari per rationem quod sit animal, de animali autem sub ratione, & nomine animalis, nec realiter, nec per rationem cum fundamento aliquo, sed mere chymericæ potest negari quod sit animal, quia negare quod animal sit animal, vel cognoscere animal sub conceptu, & nomine animalis, & non animalis est distinctio, quæ ab omnibus Doctoribus vocatur rationis ratiocinantis, hoc est sine fundamento, & sic chymérica, & immediate, & expresse opposita illi principio, impossibile est idem simul esse, & non esse.

Hoc totum eodem exemplo adversariorum demonstratur, quia à parte rei ratio huius lapidis est distincta, & non est eadem cum alio lapide à parte rei, & cum quacunque ratione illius, quia quidquid est in hoc lapide realiter, distinguitur realiter ab omni quod est in alio lapide; nam, v.g. non solum ratio entis substantiæ, sed etiam corporis, lapidis, adamantis, & talis adamantis distinguitur ab omnibus formalitatibus alterius, quod demonstratur non solum argumentis à nobis factis in Logica, vbi probavimus à parte rei non posse dari universale formaliter, sed etiam in hunc modum, quia Deus potest annihilare totum hunc adamantem, manente quicquid est in alio adamante realiter, ita vt hic secundus maneat quoad omnia prædicata positiva; alius vero annihilatur, quoad omnia illa, ita vt omnium formalitatum ipsius non remaneat, nisi non repugnantia ad existendum, & possibilitas illius: ergo à parte rei quicquid est in hoc lapide non est alius lapis, sed tantum datur similitudo inter hunc, & alium lapidem, quæ similitudo petit hoc quod diximus, distinctionem scilicet totalem, & negationem realem ad quare, inter hunc & illum lapidem sine aliqua identitate, & vnitate vera, & reali in esse lapidis: ergo falsum est dicere quod idem esse, & non esse realiter potest sub eadem ratione reali, siquidem hic lapis realiter, non est idem cum alio: unde absolute repugnat realiter esse, & non esse hoc vt est evidentiissimum axioma, & prima dignitas metaph. docet.

Si autem dicatur quod est idem fundamenta-

liter, Contra, quia iam deficit ex alia parte, nam nunquam est non idem in ea ratione, quæ idem est: sed in ea ratione qua nunquam fuit idem, quia identitas fundamentalis inter duos lapides est convenientia, & similitudo: sed nunquam realiter potest esse non convenientis cum alio lapide sub eodem nomine, & ratione: ergo nunquam realiter datur illa divisio à se quæ petit vt hic lapis sub eodem nomine, & ratione sit hic, & non hic lapis simul.

Nec potest dici quod est idem per rationem, & realiter, non est idem.

Contra primo, multitudo vt opposita vnitati est materialiter, & formaliter realis, quia cum oppositio sit realis, etiam rationes formales oppositorum sunt reales, vt ipsi adversarij in hac solutione quam oppugnamus concedunt. Vnde divisio materialis, & formalis est realis: ergo si carentia realis est, quæ constituit aliud oppositum, vnitatem scilicet, hoc erit, quia carentia formæ est totaliter realis, sine aliquo constitutivo fictitio, nam si aliquod fictitium habet, negatio illa non erit vera, & realis; sed divisio à se petit aliquid rationis, nempe quod lapis sit idem per rationem

K K 2

tionē cum alio: ergo negatio illius divisionis, quæ constituit vnum realiter vt verum attributum entis, & quæ Deus est vnus transcendentaliter adæquate non potest esse negatio illius divisionis, sed alterius cuius constitutum adæquatum non sit rationis, sed reale, & sine dependentia ab aliqua fictione intellectus, quia si est cum aliqua fictione, absolute negatio illius erit ficta, v. g. carentia quam dicit Deus essendi vniuersalis, fictitia est, quia licet vniuersale dicat aliquid reale, quod est natura, attamen dicit aliquid etiam rationis, quod est vniuersalitas.

34 Clarius, & evidentius exemplum, carentia quam dicit Deus chymæ est fictitia, quia licet chymæa includat aliquid reale, id est essentia hominis, & leonis, & etiam ipsam essentiam Dei, nihilominus quia includit aliquid fictitium, v. g. vel vnionem, vel identitatem, divisio illius chymæa est mera fictitia: ergo si divisio à se, sive vt materialis, sive formalis includit rationem fictitiam, id est quod hic lapis sit alius lapis, (scilicet includat aliam partem realem, negatio totius illius erit fictitia, & non realis, quia bonum ex integra causa, &c.

35 Secundo, quia vnitas absolute est realis: ergo absolute carentia illius est ante omnem operationem seu fictionem intellectus: ergo & positivum illius est etiam ante omnem fictionem, seu operationem intellectus: sed divisio à se, saltem quoad id quod sit idem, est per rationem, & fictionem: ergo divisio à se non est positivum quod formaliter, vel materialiter negat vnitas: præterea quia lapis vt sic per rationem communicatus duobus lapidibus, adhuc vt in illis est ex parte sui per rationem consideratus, in sententia Adversariorum est idem, & habet vnitatem illam, solum enim per intellectum est divisus, non ex parte superioris, sed ex parte differentiarum, v. g. quando dividitur homo vt sic in talem vel talem hominem, non dividitur ex parte sui; unde in illa ratione adhuc vt est in illis ex parte ipsius rationis nulla datur distinctio: sed solum ex vi differentiarum, quia hoc est verum per intellectum Petrus, & Paulus, non distinguuntur in ratione hominis, ex vi rationis hominis, quia sunt idem in illa ratione per rationem; solum enim non sunt idem per differentias, quando enim dicimus Petrus, & Paulus sunt idem in ratione hominis, non concipimus rationem hominis, vt præcisam; sed iam vt existentem in Petro, & in Paulo; nam si ratio hominis concipitur præcisam, quomodo dicimus Petrum, & Paulum non distinguere in illa ratione hominis: ergo per rationem non est idem & non idem; nam ratio lapidis semper est idem, differentia autem semper sunt non idem per rationem; unde aliud per rationem est idem, & aliud per rationem non idem: ergo adhuc per rationem non datur divisio à se.

36 Confirmatur secundo, quia negatio per vos, quæ constituit Deum in ratione vnius transcendentalis, est negatio divisionis Dei in partes subiectivas: sed hæc divisio est fictitia sine fundamento: ergo & negatio: ergo vnitas non constituitur in ratione vnius per illam negationem, quia quod reale est, non constituitur per fictitium. Maior est certa, quia per vos vnum transcendentalē constituitur per divisionem à se negatam, quæ constituit in divisione rei in partes subiectivas: ergo Deus qui vnus vere transcendentalis est, constituitur per negationem divisionis in partes

subiectivas ipsius, id est in Deos tanquam in inferiores ipsius, animal enim dividitur in partes subiectivas, quando dividitur in inferiora animalia, v. g. in hominem, & equum, quæ sunt talia animalia inferiora essentialiter animalis vt sic.

Minor præcipua sic probatur, quia ens rationis sine fundamento est facere seu constituere Deum vt talem in esse vniuersalis participabilis ab inferioribus eiusdem rationis, nam Deus essentialiter individuus est: sed individuum vt individuum, non potest cum fundamento in ea ratione qua tale individuum expresse est, fieri vniuersale: ergo. Nam v. g. in omnium sententia, Socrates vt Socrates est, nullum habet fundamentum, vt concipiatur per intellectum vt vniuersale, in quo distinguitur Socrates vt Socrates à gradu specifico hominis, qui est in ipso Socrate, qui propter convenientiam quam habet cum alia ratione hominis, inventa in alio individuo, scilicet Platone, potest præscindi, & fieri vniuersale, quod minime contingit in Socrate, qui sub illa ratione expressa, & formalitate Socratis, quoad explicitum, nullam habet convenientiam, sed vltimam differentiam cum Platone, & ideo nullum datur fundamentum in illo vt tale est, vt vniuersale efficiatur; quis enim vnquam dixit dari Socratem vt sic cum fundamento: sed Deus essentialiter vt talis est, est individuum essentialiter, sine aliqua convenientia in esse Dei cum alio: ergo sine fundamento est fingere Deum vt vniuersale divisibile in partes subiectivas, & participabile ab inferioribus eiusdem rationis: consequentia illa præcipua sic patet, quia iam, vt supra probatum manet, positivum est fictitium sine fundamento, etiam negatio illius positivi erit negatio sine fundamento, & fictitia: sed illa negatio divisionis à se in Deos, est negatio cuiusdam positivi, quod est chymericum, & fictitium sine fundamento: ergo & negatio.

Dices Deum non constitui in esse vnius transcendentaliter per negationem divisionis à se vt Deus, sed per negationem, &c. vt ens: ens enim cum fundamento dividitur in partes subiectivas.

Sed contra, quia sicut ens est vnum transcendentaliter, quia negat divisionem in sua inferiora in esse entis vt sic, etiam Deus debet contrahere illam negationem divisionis, & constitui non in esse vnius vt sic, sed in esse talis vnius transcendentaliter per talem negationem divisionis, id est per divisionem Dei in inferiora ipsius eiusdem rationis, v. g. licet ens constituatur in esse vnius per divisionem in tertia inferiora, animal constituitur in esse vnius animalis per negationem talis divisionis, id est in animalia inferiora; item licet substantia vt sic constituatur in esse substantia per ens per se vt sic, nihilominus Angelus constituitur in esse talis substantia, non solum per ens per se vt sic, sed per ens per se vt sic contractum, ad esse spiritus completi, unde constituitur in esse talis substantia per ens spirituale per se completum: ergo si ens vt sic est vnum transcendentalē per negationem divisionis à se vt sic, quæ constituit in hoc, quod non dividatur in plura entia sibi inferiora, sic Deus debet constitui per negationem talem divisionis à se, id est Dei in alios Deos, vt in subiecta inferiora ipsius, quod est sine fundamento; nam v. g. sicut illa divisio est cum fundamento, quæ petit à parte rei duo convenientia realiter in illa ratione, qua vt superior concipitur, ita si non datur, nec sunt possibilia talia duo convenientia realiter in aliqua ratione superiori, est sine fundamento

mento considerare aliquod superius divisibile in partes subiectivas; vt in exemplo Socratis patet, quia non dantur duo, quæ conveniant in illa ultima ratione Socratis, ideo non potest cum fundamento concipi Socrates vt sic, participabilis à duobus: ergo à fortiori si non possunt dari duo Dij, convenientes realiter in esse Dei, non potest concipi Deus vt sic, divisus cum fundamento in duos Deos; vnde etiam negatio illius divisionis erit fictitia, & sine fundamento.

40 Item; quia adhuc in ente, negatio talis divisionis est fictitia, quia ipsa divisio, quæ est forma, est fictitia, licet cum fundamento; quia eo modo est negatio, seu carentia, quod est ipsum positivum, cuius negatio est, vt iam dixi, cum totum esse negationis sit in ordine ad positivum; quia positivum est mensura negationis: ergo carentia illa ens rationis erit, vnde non erit constitutum unitatis transcendentalis, quæ unitas realis est: quod sic declaratur, unitas transcendens est prima passio, seu attributum entis, & vt abstraham ab omni opinione, est id quod primo convenit realiter entis, & ante quamcumque fictionem, & ens rationis; ergo in illa negatione divisionis ponenda est unitas, quæ primo convenit ipso enti realiter: sed negatio divisionis in se prius convenit, & realiter convenit enti, quam negatio divisionis à se: ergo in illa negatione priori ponenda est unitas, & non in hac posteriori; soli hæc minor est dubia, & sic probatur, omne reale sine fictione, est prius ente rationis: sed illa negatio divisionis à se est realis, vt postea probatur; & negatio divisionis à se est fictitia: ergo divisio in se est prior divisione à se.

41 Ad hoc Respondent Adversarij negando, quod prior sit negatio divisionis in se quam à se, & rationem sic tribuunt, quia sicut est prior communissima ratio entis, quam ratio entis simplicis, vel compositi, ita similiter prior est negatio divisionis à se quam in se.

42 Contra primo, quia prius est in ipso ente esse ens reale, quam universale: ergo prius est convenire attributum vnus enti quam divisio à se: antecedens est certum, quia in ente prius est habere esse reale, quam esse rationis: sed universalitas est ens rationis: ergo prius convenit enti esse ens reale, quam universale. Consequentia sic probatur, quia unitas transcendentalis convenit enti in quantum est ens reale, & negatio divisionis unitatis transcendentalis est etiam realis: sed negatio divisionis à se convenit enti, non in quantum est reale absolute, & primario; sed quatenus est universale saltem fundamentaliter, cuius formalitas est universalitas rationis: ergo esse vnum transcendentaliter convenit enti ante negationem divisionis à se; probatur, quia esse universale fundamentaliter, est esse conveniens cum alio in ratione entis; sed ens prius est in ordine ad se, quam quod conveniat cum alio in ratione entis; nam hæc est vera causalitas, ideo hæc duo entia conveniunt in ratione entis, quia sunt vere entia, & hæc est falsa, ideo sunt vere entia in se, quia conveniunt realiter in ratione entis secundum illud axioma; prius est aliquid in ordine ad se quam in ordine ad aliud: sed ens est in ordine ad se ens reale, & est conveniens cum alio, seu habet convenientiam non in ordine ad se, sed ad aliud; ergo prius est esse ens, & vnum transcendentaliter quam esse universale, etiam fundamentaliter: sed divisio à se sequitur universale formaliter; ergo negatio divisionis à se sequitur ens vt universale fundamentaliter: sed ne-

gatio unitatis, hoc est quia constituitur formaliter vnum, est ante universale fundamentaliter: ergo illa negatio est prior negatione divisionis à se; quia hæc negatio sequitur ad universale fundamentaliter, quod est posterius vno transcendentali, quod autem negatio divisionis à se sequatur universale fundamentaliter, sic patet; quia universale fundamentaliter est in aptitudine ad essendum universale formaliter: sed subiectum quod est capax formæ, est capax negationis, seu privationis illius formæ: ergo si universale fundamentale est capax universalitatis formalis, etiam quando non habet illam universalitatem formaliter, habebit carentiam illius, quod non sit pura negatio, seu privatio; quia privatio datur in subiecto apto ad recipiendam formam, quando non est forma in tali subiecto.

Deinde, quia id quod est vnicum essentialiter, nullo modo est universale fundamentaliter, quia sub illa ratione non habet convenientiam cum alio, quæ est universalitas fundamentaliter, vt patet ex terminis; ac proinde non potest esse capax universalitatis formaliter, quæ essentialiter petit convenientiam constitutivam universalitatis fundamentalis: sed divisio à se sequitur universalitatem; ergo indivisio à se, quæ opponitur tali divisioni, nullo modo potest esse constitutiva unitatis, quia indivisio, quæ constituit unitatem, ita convenit vnicum essentialiter, vt etiam possit convenire non vnicum, sed vni quod est capax universalitatis fundamentalis: sed negatio divisionis à se solum convenit vnicum essentialiter, quia habet negationem conveniendi cum altero; ergo indivisio à se, quæ solum convenit vnicum, nullo modo est constitutiva unitatis, præcipue, quia vt diximus, res prior est in ordine ad se, quam in ordine ad aliud: sed ens in ordine ad se constituitur in esse vnus transcendentaliter, per negationem divisionis, & per ordinem ad sua inferiora constituitur per negationem divisionis à se: ergo ens non constituitur in esse vnus transcendentaliter per negationem divisionis à se.

SVBSECTIO IV.

Vltimum argumentum principale ponitur.

44 **Q**uia impossibile est vt detur in vno, oppositum illud quod constituit aliud in esse oppositum, cum in rationibus formalibus opposita vt opposita, se excludant: sed in multitudine, v. g. in acervo lapidum, quæ est opposita vni; datur indivisio à se; nam hæc est vera prædicatio, & ita vera vt sit identica, acervus lapidum est acervus lapidum, & non est distinctus à se; vnde non potest dici quod non sit ipse acervus lapidum: ergo est indivisus à se: ergo multitudo lapidum habet illam rationem formalem, quæ est in suo opposito, unitate scilicet, hoc est indivisionem à se; quod est absurdum; ergo indivisio à se non est constitutivum formale unitatis.

Dicunt adversarij, acervum lapidum, non habere indivisionem à se in ratione entis, sed in ratione acervi; quare non est contra nos, aiunt.

Sed contra primo, quia acervus in quantum ens, non est oppositum vni, quia vnum vt vnum etiam dicit ens, sed in quantum acervus est multitudo, & quatenus acervus est; ergo licet acervus habeat divisionem à se in esse entis, & in esse

acervi;